

Nâng cao - tham khảo

MỘT SỐ YẾU TỐ XÃ HỘI HỌC ẢNH HƯỞNG ĐẾN VIỆC SỬ DỤNG KHÁNG SINH TRONG CHĂN NUÔI LỢN TẠI BẮC NINH

Trần Minh Hằng¹, Mạc Thị Công Lý², Nguyễn Việt Hùng³,
Britt Pinkowski Tersbøl⁴, Đặng Thị Thanh Sơn⁵, Anders Dalsgaard⁴

I. GIỚI THIỆU

Tỉnh Bắc Ninh là một trong những cửa ngõ phía Bắc của thủ đô Hà Nội, nằm trong vùng kinh tế trọng điểm, nối các huyết mạch giao thông quan trọng ở phía Bắc. Bên cạnh đó, Bắc Ninh có ngành chăn nuôi lợn phát triển với tổng đàn khoảng 300 nghìn con, cung cấp nguồn thực phẩm đầy đủ cho nhân dân trong và ngoài tỉnh. Nghiên cứu: “*Sức khỏe và kháng sinh trong chăn nuôi lợn ở Việt Nam*” được tiến hành tại 4 huyện của tỉnh Bắc Ninh là Từ Sơn, Tiên Du, Yên Phong và Thuận Thành. Đây đều là những khu vực có tốc độ phát triển kinh tế và thu hút vốn đầu tư nước ngoài cao, tập trung nhiều khu công nghiệp, dân cư đông, chăn nuôi phát triển. Để có nguồn cung ứng thực phẩm ổn định và chủ động cho vùng dân cư đông đúc, ngành chăn nuôi của tỉnh đã có những kế hoạch đảm bảo sản lượng và chất lượng nguồn thực phẩm an toàn.

Kháng sinh được dùng trong chăn nuôi lợn nhằm phòng bệnh cho vật nuôi và điều trị những bệnh nhiễm khuẩn khi con vật có dấu hiệu mắc bệnh. Kháng sinh được trộn vào thức ăn chăn nuôi nhằm mục đích kích thích sinh trưởng, tăng cường sự chuyển hóa thức ăn của động vật và giảm thời gian chăm sóc, lượng thức ăn tiêu thụ trong suốt quá trình chăn nuôi. Việc sử dụng kháng sinh chưa được kiểm soát tốt làm gia tăng nguy cơ lây nhiễm vi khuẩn kháng thuốc ở người và động vật, tồn dư kháng sinh trong sản phẩm thịt lợn góp phần làm gia tăng nguy cơ kháng thuốc ở người. Thông tư số 20/2017/TT-BNNPTNT Điều 5, Mục 4 quy định về việc kê đơn

thuốc thú y có thành phần kháng sinh trong thức ăn chăn nuôi nhằm mục đích phòng bệnh, trị bệnh cho gia súc, gia cầm cần được thực hiện bởi bác sĩ thú y có chứng chỉ hành nghề. Đơn kê phải có tên thuốc, hoạt chất, công dụng, liều dùng, thời gian sử dụng và ngừng thuốc; đảm bảo không gây kháng thuốc và tồn dư kháng sinh, hóa chất ảnh hưởng đến an toàn thực phẩm và những khuyến cáo khác.

Nghiên cứu gần đây của tác giả Phạm Đức Phúc và cs. (2019) về “Kiến thức, thái độ, thực hành sử dụng kháng sinh và kháng kháng sinh trong chăn nuôi và nuôi trồng thủy sản ở Việt Nam” đã phỏng vấn 392 bảng câu hỏi đối với người chăn nuôi lợn, gà và thủy sản ở 6 tỉnh/thành phố ở Việt Nam. Kết quả cho thấy người dân sử dụng kháng sinh chủ yếu với mục đích điều trị (69%), bên cạnh đó họ còn sử dụng với mục đích khác như phòng bệnh khi có dịch bệnh, thời tiết thay đổi, vật nuôi xung quanh bị mắc bệnh... Kết quả nghiên cứu cũng chỉ ra rằng kiến thức và thái độ tốt có ảnh hưởng đến thực hành. Tuy nhiên, những người có kiến thức tốt về kháng sinh và những người có kiến thức hạn chế hơn không có sự khác biệt lớn về kết quả thực hành (Phạm Đức Phúc và cs., 2019).

¹ Viện Dân tộc học, Viện Hàn lâm khoa học xã hội Việt Nam

² Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội

³ Viện Nghiên cứu chăn nuôi quốc tế (ILRI)

⁴ Đại học Copenhagen, Đan Mạch

⁵ Viện Thú y